

Informations PM om registerutdrag avseende barns födelse i Sverige

Bakgrund

Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta har kommit i kontakt med utsatta EU-medborgare från Bulgarien och Rumänien som under vistelsen i Sverige fått barn. Barnen har fötts på sjukhus. Skatteverket ansvarar för att utfärda ett dokument, ett s.k. registerutdrag, avseende dessa barns födelse.

En stor andel av de utsatta EU-medborgare som vistas i Sverige saknar bostad och adress. En del är inte läs- och skrivkunniga, andra har låg utbildningsnivå. De föräldrar, som fått barn, under vistelsen i Sverige, kan ha svårt att förstå hur svenska myndigheters rutiner fungerar. Myndigheternas rutiner och handhavande förutsätter i princip att de föräldrar som nyligen fått barn har en adress och kan läsa och skriva. De barn och familjer som Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta kommit i kontakt med, har hamnat i en särskilt utsatt och problematisk situation. De registerutdrag Skatteverket utfärdat, för dessa barn, har inte varit fullständiga, eftersom de upprättats med befintliga uppgifter och någon komplettering inte inkommit till Skatteverket. I registerutdragen finns bland annat inte ett fullständigt namn för barnet, vilket lett till att familjerna tvingats stanna kvar i Sverige mot sin vilja. Hemlandets ambassad i Sverige, kan inte utfärda resehandlingar för en person utan namn. Skatteverket kan inte fatta beslut om barnets namn och barnets namn finns i dessa fall inte med i registerutdraget eftersom modern inte upplyst Skatteverket om vilket namn hon önskar ge barnet. Hemlandsmyndigheterna ansvarar för att ta beslut om barnets namn. Dessutom saknas, i de icke fullständiga registerutdragen, som utfärdats på befintliga uppgifter, information om moderns medborgarskap, födelseort och land.

Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta har också sett exempel på familjer som trots ett icke fullständigt registerutdrag, utfärdat på befintliga uppgifter, lyckats återvända till hemlandet. De registerutdragen, avseende barnens födelse i Sverige, har inte accepterats av hemlandets folkbokföringsmyndighet. Det har resulterat i att barnen i fråga inte fått en officiell identitet med det totala utanförskap och icke åtnjutande av grundläggande mänskliga rättigheter, som identitetslösheten för med sig.

Den bulgariska ambassaden och den rumänska ambassaden i Stockholm har bekräftat, att de fall som Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta uppmärksammat, är långt ifrån de enda i Sverige.

Under hösten 2016 påtalade Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta problematiken för ansvariga myndigheter. Tillsammans har vi fört en konstruktiv, lösningsorienterad dialog som resulterat i följande rekommendationer:

Det är av största vikt att alla de verksamheter, offentliga eller ideella, som erbjuder stöd och rådgivning till utsatta EU medborgare i Sverige, informeras om och i sin tur informerar målgruppen om följande:

1. Förebyggande information

Förebyggande information till målgruppen är av största vikt för att undvika att fler barn och familjer hamnar i den särskilt utsatta och problematiska situation som beskrivits ovan. Blivande föräldrar i målgruppen behöver få information om vikten av att:

modern uppvisar sin id-handling eller sitt pass, på sjukhuset, i samband med födseln

det är av största vikt att modern uppger sin rätta identitet

modern, om möjligt, i samband med födseln, anger en postadress i Sverige, t ex till ett kontaktcenter eller härbärke, eller annars snarast besöker ett av Skatteverkets servicekontor och hämtar ut en kopia av utsänd förfrågan

modern, om föräldrarna är gifta, i samband med födseln uppger att hon är gift, civilståndsdatum samt om möjligt uppvisar en id-handling eller ett pass avseende mannen.

fadern kan erkänna sitt faderskap vid hemlandets folkbokföringsmyndighet eller hos Socialnämnden i Sverige.

2. Förbättrade rutiner för att genomföra rättelser och ändringar av registerutdrag som inte är fullständiga

Föräldrar i målgruppen som fått barn i Sverige, men som erhållit ett icke fullständigt registerutdrag avseende barnets födelse, behöver få information om följande:

om modern, i samband med födseln på sjukhuset, angett en postadress, skickar Skatteverket en förfrågan till denna adress. Inom 30 dagar från utsänd förfrågan kan modern (föräldrarna) inkomma med kompletterande uppgifter till Skatteverket

att modern (föräldrarna), i de fall det varit omöjligt att få del av Skatteverkets förfrågan inom den föreskrivna svarstiden, snarast besöker ett servicekontor. Modern (föräldrarna) bör där legitimera sig så att servicehandläggaren kan hitta ärendet i diariet och försäkra sig om att det är rätt person(er) som lämnar uppgifterna. Är ärendet pågående bör handläggaren om möjligt kontaktas. Modern kan då skriftligen eller muntligen lämna de kompletterande uppgifter som behövs för att ett komplett registerutdrag ska kunna utfärdas. Vid behov kan även en tolk kontaktas av servicekontoret.